

Skåle

Skåle klint är en del av den förkastningsbrant som format sjön Tisarens södra strand. Här går urberget i dagen och bildar ett mäktigt område där djupa och fuktiga sprickdalar skär igenom området från flera håll. Från Skåle klint, 95 meter över havet, har man en fin utsikt. Skåle är ett av Närkes klassiska naturreservat och utflyktsmål. Mitt i reservatet ligger Skåle gård, en naturskön plats vid foten av klinten.

Berggrunden i området består av röd gnejs, en av de vanligaste urbergarterna. Insprängt i gnejsen finns järnmalm, vilket förklarar de många gruvhålerna i området. Järnmalmen forslades vintertid till hyttan i Å i Skogaholm.

De delvis sydvända branterna med sin varierande näringsrika berggrund och de fuktiga dalbottnarna ger förutsättningar för ett rikt växtliv. I barrskogen finns inslag av björk, asp, hassel, olvon, skogstry och tibast. Bland örterna finns många arter med huvudutbredning längre söderut i landet.

På rasmassor och klipphyllor växer sydliga arter som blodnäva, blåmunkar, vippärt, backvial och lövbinda. I fuktiga dalbottnar trivs sårläka, gullpudra, tätört och dvärghäxört. I hagarna runt Skåle gård växer slättegubbe och smörbollor. I Skålesänkan är björkhagen vid foten av Skåleklint av särskilt intresse. Där växer till exempel slättegubbe, med sina stora gula blommor.

Mossor

Många mossarter med nordlig och västlig utbredning trivs i de fuktiga sprickdalarna. I Skåle har även den sällsynta trumgräshoppa funnits, men det är osäkert om den lever kvar idag. Den är en av våra största gräs-hoppor.

Hanarna flyger iväg med ett trummande läte och har röda vingar. Den trivs i solvärmens mot branten, i kanten av betesmarken. Håll utkik efter trumgräshoppa och meddela Länsstyrelsen om du ser den!

Slättegubbe.
Michael Holmberg

Ljumma försommarkvällar hörs också nattskärrans symaskinssurrande på två hastigheter över klintens tallhedar.

Skåle gård var ett levande jordbruk in på 1960-talet. Vissa delar planterades snabbt med skog, men sedan reservatet kom till har den kvarvarande åkermarken förvandlats till betesmarker. På senare år har gran avverkats på de granplanterade åkrarna ned mot sjön. Dessa har istället gjorts om till betesmarker och gården har återfått litet mer av sina öppna kulturmarker. Gården är privat mark och ägs av Sveaskog AB.

Skåle är väl ordnat för besökare. I området finns flera strövstigar; den längsta är omkring en halvmil. Flera parkeringar, toaletter, eldplatser, badplats och vindskydd finns.

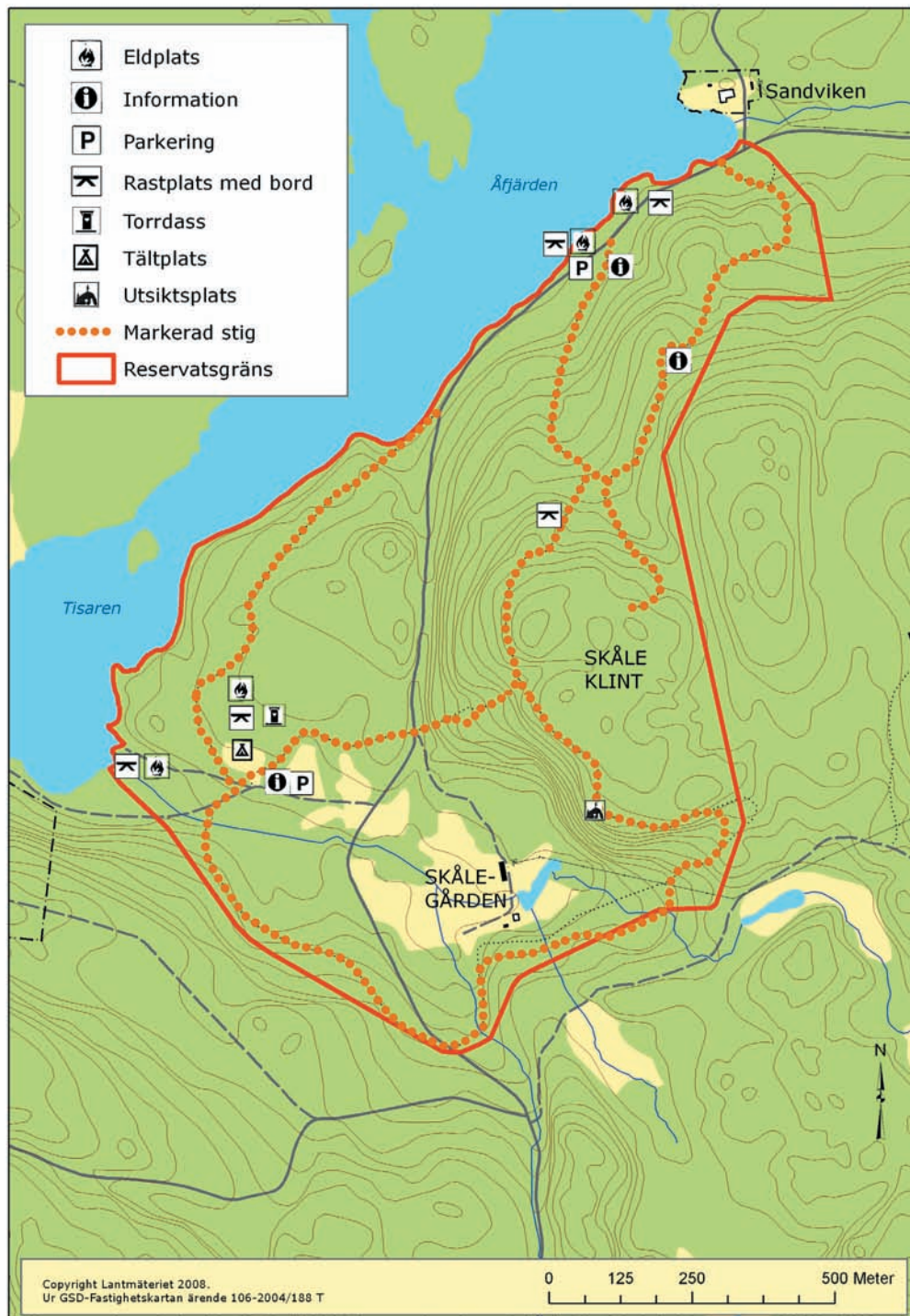
Geologi

När inlandsisen för omkring 10 000 år sedan smälte undan från trakten låg landytan nedpressad under ytan av Yoldiahavet, ett förstadium till Östersjön. Sedan dess har landytan höjt sig cirka 140 meter. Så högt över havet och 40 meter över Tisaren ligger i dag de högsta strandbildningar som skapades av Yoldiahavets vågor. Tydligast är dessa bildningar på Skåleklints nordsluttning, där de framträder som breda, trädlösa vallar av sten, så kallade klapperstensfält. Allt finkornigare material sköljdes nämligen ut i havet och ligger nu som grus längre ner i sluttningen eller sand vid stranden av Tisaren och Åfjärden. Mäktigast är sandavlagringarna vid Sandviken.

På Jättaberget, väster om reservatet, finns en av Närkes märkligaste fornborgar, uppförd under yngre järnåldern (400–1050 e. Kr.).

Länsstyrelsen
Örebro län

§ I reservatet är det inte tillåtet att:

- skada mark eller växtlighet, till exempel genom grävning eller blomplockning
- köra bil, motorcykel eller moped annat än på stora genomfartsvägen och in till de båda parkeringsplatserna
- parkera, campa och elda annat än på anvisade platser
- rida
- störa andra besökare med radio, bandspelare eller dylikt

Vägbeskrivning

Från Svennevad, sväng mot "Skogaholm 8". Följ därefter skyltar mot reservatet. Skåle går även att nå från Hallsberg.

Fakta om reservatet

Bildat år: 1979

Areal: 103 hektar

Markägare: Sveaskog AB

Förvaltare: Länsstyrelsen

Reservatsbildare: Länsstyrelsen

Området ingår i EU-nätverket Natura 2000